Ao. 1856. Donderdag

No. 35. 20 Maart.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS-ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1856.

14 Maart. Van het slavenkind *Frederika Charlotte*, geboren in 1853, dochter van *l'Esperance*, toebehoorende aan den boedel A. F. L. Doesburg.

» » Van het slavenkind *Carolina*, geboren in 1846, dochter van *Rebecca*, toebehoorende aan plantaadje *Destombesburg*, divisie *boven Commewijne*.

» » Van den slaaf *Daniel*, geboren in 1790, zoon van *Mimi*, toebehoorende aan plantaadje *de Morgenster*, divisie *Saramacca*.

» » Van de slavin *Martha*, geboren in 1823, dochter van *Trui*, en hare kinderen, *Cornelia*, gebo- in 1844, en *Claartje*, geboren in 1847, toebehoorende aan plantaadje *Nieuw Meerzorg*, divisie *Beneden Cottica*.

» » Van de slavin *Antje*, geboren in 1839, dochter van *Sophia*, toebehoorende aan plantaadje *Cannawappibo*, divisie *boven Commewijne*.

» » Van de slavinnen *Isabella*, geboren in 1838, dochter van *Adjuba*, toebehoorende aan plantaadje *Boxel*, divisie *Para*, en *Elisabeth*, geboren in 1812, dochter van *Diana*, toebehoorende aan plantaadje *Mary'shope*, in *Coronie*.

» » Van de slavin *Christina*, geboren in 1834, dochter van *Jaba*, toebehoorende aan plantaadje *Plaisance* in *Nickerie*.

De waarnemende Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Derde afkondiging.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 17 *Maart* 1856.

Bij Gouvernements - resolutie van den 15den dezer maand No. 327, is, onder de nadere goedkeuring des Konings,

a. Aan den Heer F. P. Bouguenon, verleend een *eervol* ontslag als Kapitein bij de Schutterij te *Paramaribo*, en

b. Bij voormelde Schutterij benoemd: tot *Kapitein*, de 1e. Luitenant H. H. Kramer, en tot 1e. *Luitenant Adjudant* bij het Bataillon, de met verlof afwezige 2e. Luitenant Adjudant bij het Bataillon B. E. Colaço Belmonte.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

Paramaribo, den 19 *Maart* 1856.

(3590) Ten verzoeke van den Heer Carl Friedrich Otto Victor von Ernest, wordt van zijn voorgenomen vertrek uit de Kolonie aankondiging gedaan.

De waarnemende Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements - Secretarie.

POST-KANTOOR.

Op **DONDERDAG** den 20sten dezer, des namiddags ten 5 ure, zullen de per Zr. Ms. Schoener *de Schorpioen*, via *Coronie*, *Nickerie* en *Demerary* te verzenden Mailpakketten, worden gesloten.

Paramaribo, den 13 *Maart* 1856.

De Ambtenaar belast met de Posterij,
J. S. BURNE.

Op DONDERDAG den 20 Maart, zal door Z. E. den Heer Gouverneur *geene* **AUDIENTIE** worden verleend.

Paramaribo, den 19 *Maart* 1856.

De Adjudant van den Gouverneur,
F. P. KAMERLING.

Transport.

[3880] Den 17den Maart 1856. De Exploicteur aan A. A. Samuels, van den grond *Nooitgedacht*, gelegen aan de rivier *boven Suriname*.

Paramaribo, den 17 *Maart* 1856.

De Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

(3878) Bij inschrijving worden te KOOP aangeboden van de Plantaadje *Concordia*, aankomende den boedel S. DE LA PARRA voor de *helft* en de Erven S. H. DE LA PARRA voor de *wederhelft*:

27 VATEN SUIKER.

De inschrijvings-billetten zullen bij het Departement der *Onbeheerde Boedels* worden aangenomen tot *HEDEN VOORMIDDAG* ten 11 ure, en het hoogste bod goedgekeurd zijnde, zal na toewijzing, de kooper binnen 8 dagen de Suiker voor zijne rekening en risico van Plantaadje moeten laten afhalen.

Paramaribo, den 20 *Maart* 1856.

De Secretaris bij het Collegie van Commissarissen voor het Departement der Onbeheerde Boedels,
J. ELLIS.

(3932) De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, dagvaart bij deze alle bekende en onbekende Crediteuren:

Van de Erven van wijlen Mr. T. A. van Berck, en vrouwe A. M. E. ter Smitte, wegens het provenue van de op den 1 Februarij 1856, bij executie verkochte Plantaadje *De Vrede* cum annexis, gelegen aan de rivier *boven Cottica*, aangekomen hebbende de Erven van wijlen Mr. T. A. van Berck en vrouwe A. M. E. ter Smitte voornoemd.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter *præ et concurrentie* Rolle van het Geregtshof alhier, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 25 April 1856, des voormiddags ten *acht* ure, ten einde aldaar te zien dienen van relaas en bijlagen; voorts hunne sustenuen van *præ et concurrentie* op te geven en met den Impetrant voort te procederen als naar regten.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, is deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo*, *den* 17 *Maart* 1856.

SIMON ABENDANON Sz.

(3940) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, dagvaart bij deze alle bekende en onbekende Crediteuren:

Van F. G. Henkel, wegens het provenue van den op den 1sten Februarij 1856, bij executie verkochten grond *Nooit Gedacht*, gelegen aan de rivier *Suriname*, aangekomen hebbende F. G. Henkel.

Van G. J. H. Kalden, wegens het provenue van het op den 15den Februarij 1856, verkochte *een derde* in het Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Domine straat*, bekend onder N. W. La. C No. 32 en O. W. La. C No. 109, aangekomen hebbende boedel wijlen C. W. Esser geboren Kalden, van welken boedel voornoemden G. J. H. Kalden voor ⅓ erfgenaam is.

Om te compareren of gemagtigden te zenden ter *præ et concurrentie* Rolle van het Geregtshof alhier, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 25sten April 1856, des voormiddags ten *acht* ure, ten einde aldaar ingevolge art. 91 der manier van procederen hunne sustenuen zonder vorm van proces mondeling voortedragen, op welke mondelinge voordragt zal worden regt gedaan, als bevonden zal worden te

behooren, op pœne van *silentium perpetium*.

En opdat niemand hiervan eenige ignorantie zoude kunnen of mogen pretenderen, is deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo, den 17 Maart* 1856.

SIMON ABENDANON Sz.

(3931) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 21sten Maart 1856, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

(*Plus minus*) **3250** ponden gewerkte en onafgewerkte **KATOEN**, afkomstig van plantaadje *George Hendrik*.

Paramaribo, den 19 *Maart* 1856.

SIMON ABENDANON Sz.

(3933) De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 28 Maart 1856, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Het Erf met al de daarop staande Gebouwen gelegen alhier aan de *Saramacca straat* La. E No. 19, aankomende Jacob Petroldt.

Paramaribo, den 19 *Maart* 1856.

SIMON ABENDANON Sz.

Nieuwstijdingen.

Nederland.

Op 1 Januarij 1856 was de staat der Nederlandsche zeemagt als volgt:

Z. K. H. prins Frederik, admiraal van de vloot; Z. K. H. prins Hendrik, luit. admiraal, opperbev.; Z. K. H. prins v. Oranje, luitenant ter zee 1ste kl.; 1 Vice Admiraal; 6 Schouts bij-nacht; 20 Kapiteins ter zee; 30 Kapitein-luits. ter zee; 112 Luitenants ter zee 1e. kl.; 177 Luitenants ter zee 2e. kl.; 33 Adelborsten 1e. kl.; (volgens Kon. besl. moet het getal luits. 1e. kl. tot 120 en luits. 2e. kl. tot 250 worden opgevoerd, zoodat er op de eerste nog 8 en op de tweede nog 73 te kort komen); 55 Adelborsten 2e. kl. op de akademie te Breda; 60 dito 3e. kl. op het wachtschip te Nieuwe Diep; 4 officieren machinisten.

De geneeskundige dienst bij de marine bestaat uit: 1 Inspecteur, 1 Dirigerend officier van gezondheid 1e. kl.; 3 dito dito 2e. kl.; 9 officieren van gezondheid 1e. kl.; 31 dito dito 2e. kl.; 39 dito dito 3e. kl.; 30 kweekelingen voor de geneeskundige dienst der marine aan de kweekschool te Utrecht.

De administratie is zamengesteld uit: 3 inspecteurs der administratie; 12 officieren van administratie 1e. kl.; 30 dito dito 2e kl.; 36 dito dito 3e kl.; 5 adjunct administrateurs, en 48 klerken.

Het korps mariniers bevat: 1 inspecteur; 1 kommandant; 2 majoors; 8 kapiteins 1e. en 2e. kl.; 14 eerste luitenants, 4 tweede luitenants.

Ingenieurs der marine zijn er: 1 hoofd ingenieur, directeur van scheepsbouw; 6 hoofd ingenieurs; 2 ingeneurs 1e. kl.; 1 ingenieur 2e. kl.; 3 aspirant ingenieurs.

De scheepsmagt bestaat uit: 2 linieschepen 1e. kl.; 3 linieschepen 2e. kl.; 4 fregatten 1e. kl.; 2 fregatten met stoomvermogen in aanbouw; 8 fregatten 2e. kl., waarvan een wachtschip geraseerd fregat; 6 kuilkorvetten, waarvan 3 wachtschepen; 4 korvetten met stoomvermogen, waarvan 2 nog in aanbouw; 3 gladdeks korvetten; 1 instructievaartuig voor de adelborsten aan het Nieuwe Diep; 8 brikken der 1e. kl., waarvan 1 nog in aanbouw; 1 brik 2e. kl., kostschip te Rotterdam; 11 schoenerbrikken; 2 schoeners met stoomvermogen, waarvan 1 nog in aanbouw; 6 schoeners; 3 stoomschepen 1e. kl.; 3 dito 2e. klasse; 4 dito 3e. kl.; 6 dito 4e. klasse; 2 transportschepen; 58 kanonneerbooten.

De *Algemeene Kunst en Letterbode* deelt het volgende mede:

GETUIGSCHRIFT VAN CZAAR PETER DEN GROOTE, ALS SCHEEPS-TIMMERMAN, AFGEGEVEN DOOR DEN SCHEEPS-TIMMERMAN POOL, DEN 15 JANUARIJ, 1698.

Van het merkwaardig en tot dusver onbekende getuigschrift dat hieronder wordt medegedeeld, werd het oorspronkelijke door een generaal op het Kremlin te Moskou in het archief aldaar gevonden. Deze liet er een afschrift van vervaardigen door een Rus, die er geen woord van verstond (en het dus heeft nageteekend) en zond zulks toe aan den heer W. L. Welter, predikant bij het Nederlandsch gezantschap te St. Petersburg. De heer Welter, onvermoeid werkzaam om alles wat zich in de Keizerlijke Russische bibliotheken over Nederlandsche geschiedenis en letterkunde bevindt, op te sporen en mede te deelen, had de goedheid mij (bij zijne gisteren ontvangen letteren van den 11n. Jan. jl.) daarvan een afschrift te zenden, na het afschrift van voornoemden Rus »niet zonder moeite" ontcijferd te hebben. Van dit laatste afschrift is het onderstaande eene getrouwe kopij. Door eene bespoedigde mededeeling (voor 's hands zonder nadere toelichting) meende ik vooral eene kleine dienst te bewijzen aan de vereerders van den beroemden czaar, wien het gelust, den man die onder vele opofferingen het niet beneden zich achtte, onder de leiding van een eenvoudigen Nederlandschen scheepsbouwmeester en van andere onderwijzers, maanden lang zijne groote geest en ligchaams krachten ijverig in te spannen tot verwerving dier kundigheden, waardoor hij, naar zijn vaderland teruggekeerd, de grondslagen leggen kon tot den bloei van het magtige Russische rijk.

Leiden, 25 Jan. 1856. L. J. F. Janssen.

»Ick onderschreven Gerrit Claesz. Pool, Mr. Scheepstimmerman van de geoctroyeerde Oost-Indisse Compagnie ter Kamer van Amsterdam certifieere en getuijge voor de waarheijt, dat Pieter Migaylof, (zynde ondert Gevolg vant Groot Moscovis Gesandtschap, en daer uyt onder die Gene, die alhier tot Amsterdam op de Oost Indisse scheepstimmerwerf van den 30sten Augustus, 1697, tot op dato dezes gelogieert en onder ons bestier getimmerd heeft) heur de tyt van zyn edele verblyf alhier als een neerstig en klorck timmerman heeft gedragen, zoo int sleeven, stoothouten toeleggen, afcrabben, voegen, hacken, slegten, braeuwen, schaven, boren, zagen, planken en stoothouten branden, en tgeen een goet en heel deftig timmerman behoort te doen en heeft helpen Pieter en Paul lang over 100 voet vant begin af (aen de voorsteven, aen stierboert) tot dat het byna klaer was helpen maken en dat niet alleen maer is door Mijn even daerenboven in de scheeps architecture en tekenkunst voorkomen onder wezen, zoodat zijn Edele dezelve tot in de gront verstaet, en dat zoo verre als myns oordeels tzelve kan werden gepractizeert. In teken der waerheijt heb ik dit mit myn eigen hant ondertekent.

»Actum in Amsterdam in onze ordinaire woonplaetse bij de Oost-indisse werf den 15 January int jaer onses Heeren 1698.

(L. S.) »Gerrit Claesz Pool
Mr. Scheepstimmerman der E. E. geoctroyeerde Oost-Indisse Compagnie tot Amsterdam."

Frankrijk.

De *Mercure Artéien* verhaalt de onderstaande treurige gebeurtenis. Mejuffrouw Maria J., dochter van een geacht kunstenaar te Marseille, verloor hare ouders en ontving hare opvoeding bij de religieusen te Bonnieux, onder het toezigt van hare bloedverwanten van moeders zijde. Zekere Baptiste Audibert, zoon van een logementhouder in die streek, geraakte met haar in kennis, vroeg om hare hand, die hem echter door den voogd, oom van Maria J., werd geweigerd. Eenigen tijd daarna gaf het minderjarige meisje hare toestemming, om met den heer M. B., toenmaals gemeente-onderwijzer te trouwen.

Gedurende zes jaren was het gedrag van Mme. B. als echtgenoot en moeder vlekkeloos, toen een toeval haar vroegeren minnaar Audibert in haar huis bragt. Zijne menigvuldige bezoeken sedert dat tijdstip en eene verandering in de huisselijke gewoonten van Mme. B. openden weldra de oogen van den man, die zonder iets te laten blijken, in alle stilte de gangen van zijne vrouw bespiedde. Eindelijk overtuigd zijnde dat hij bedrogen werd, wendde hij eene reis voor, die hem een paar dagen van huis verwijderd zou houden, doch keerde des avonds heimelijk in zijne woning terug, waar hij zich in eene plaats verborg, waar hij alles waarnemen kon, zonder gezien te worden.

Te tien ure kwam iemand binnen, wien B. herkende voor Audibert. Hij kwam echter alleen om te zeggen, dat hij nog iets te verrigten had, maar weldra zou terugkomen.

Er liepen nog twee ures en het was nagenoeg middernacht voor Audibert terug kwam. Gedurende eenigen tijd luistert B. aan de deur en vliegt eindelijk, gewapend met een geweer met twee loopen binnen, terwijl hij een kreet van woede slaakt. B. trapt in een gesprek, dat van eene intime bekendheid met elkander getuigde, vlogen beiden schuldigen op. De vrouw vlugt vooruit en geeft een gil van schrik, terwijl Audibert door eene onwillekeurige beweging van zelfbehoud zich achter haar plaatst. Dit baat den ongelukkige niet. De beleedigde echtgenoot drukt los, kwetst Mme. B. en treft Audibert zoodanig, dat hij, zonder een woord te spreken dood nedervalt.

Mevrouw B. viel op de knieën en bad om den dood, maar de heer B. achtelde, na de hevigste bedreigingen volgden bloedige verwijten. De moed ontbrak hem om de moeder zijner kinderen te dooden. Hij keerde het wapen af en loste het op het slagtoffer, dat reeds een lijk was.

De buurlieden en de commissaris van politie kwamen op den knal van het dubbele schot toeschieten. De oom, haar voormalige voogd, verscheen almede; zoodra mevrouw B. hem zag, schreeuwde zij het uit, terwijl zij op het lijk wees dat voor haar uitgestrekt lag: »Waarom heeft ge er niet in toegestemd, dat ik hem trouwde?"

In al de omliggende plaatsen was men door dit voorval diep getroffen; doch het verschrikkelijkste schouwspel had eerst plaats na de komst van den procureur des keizers, van den regter van instructie en van den geneesheer. Hier waren het de jammertoonen der vrouw, omdat haar leven was gespaard geworden, daar het verhoor, hetwelk haar echtgenoot onderging, beschuldigd van moord met voorbedachten rade; rondom het huis het gefluister der menigte, die immer begeerig is naar hevige tooneelen; eindelijk op de plaats waar het bloedig tooneel voorviel, het lijk van het slagtoffer, welks gezigt onkenbaar was. Op de meubelen waren hier en daar bloedvlekken; in een hoek het

wapen, dat ter wraak gediend had, en eindelijk lag, om dit verschrikkelijk schouwspel te voltooijen, op den schoorsteenmantel het boek, waarin mevrouw B. 's avonds gelezen had om de verveling te verdrijven, die een gevolg was geweest van haar ongeduldig wachten. Door een droevigen zamenloop was het juist een roman van Anna Redcliffe, getiteld: *Het Graf*.

De heer B. werd 's nachts na het verhoor, naar het huis van arrest te Apt gebragt, en mevrouw B. werd opgenomen in de woning eener vreemde familie.

— De berigten uit Spanje spreken van talrijke rampen, welke op de kusten door geheerscht hebbende stormen zijn veroorzaakt. De overstroomingen der rivieren rigtten mede veel schade aan. Uit Sevilla wordt geschreven, dat de geheele stad bijna onder water stond en de inwoners veel door gebrek aan levensmiddelen leden. Madrid staat op het punt de gemeenschap met de provinciën afgesneden te zien. De spoorweg van Aranjuez was voor een groot gedeelte vernield. Ook op andere plaatsen hebben de stormen en overstroomingen veel schade aangerigt.

— Uit Napels wordt aan de *Daily-News* geschreven dat zich aldaar zekere heer Clegg uit Manchester bevindt met het doel om de belangstelling der daar wonende vreemde kapitalisten op te wekken ten gunste van de katoen-kultuur, door middel van vrije arbeiders. — De kwantiteit katoen door Engeland jaarlijks benoodigd, zoude aan de kultuur reeds een uitgebreid veld openen. Ook in Egypte worden tot hetzelfde doel pogingen aangewend.

Engeland.

Volgens de op den 11 Juni uitgegeven lijst der vloot, bezit Engeland thans 456 oorlogschepen van alle rangen. Voor 10 jaren bestond de Britsche vloot slechts uit 233 vaartuigen, bijna uitsluitend zeilschepen, terwijl thans bijna alle met stoomvermogen zijn voorzien en achtereenvolgens de weinig overgebleven zeilschepen ook machines ontvangen. De vloot telt thans 1319 vlag-officieren, waarvan thans slechts 22 in active dienst.

— Den 11 Dec. werd aan boord van de *Valorous*, in de baai Kasath, een krijgsraad gehouden over een zee-officier op de *Lynx*, genaamd Philips James Denneby, beschuldigd van niet gehoorzaamd te hebben aan de bevelen van zijne chefs en van niet op zijn post geweest te zijn op een tijdstip dat de *Lynx* aan het vuur van den vijand blootgesteld was. Het was tijdens den aanval op Kinburn, dat bovenbedoelde persoon die zich ongesteld gevoelde, zich op eigenhand op de lijst der zieken plaatste en aan de oproeping van zijn chef niet gehoorzaamde. Denneby stond anders bekend voor een beproefd officier. Maar de krijgswet sprak te duidelijk, en de ongelukkige werd tot de doodstraf veroordeeld.

— Het getal landverhuizers gedurende 1855 uit Engeland vertrokken, toont volgens de daarvan gemaakte tabellen eene vermindering aan. In 1854 vertrokken uit Liverpool 957 schepen met 210742 personen en in 1855 slechts 576 schepen met 122 480. Van dit getal gingen 90,000 naar de Vereenigde Staten, ongeveer 27000 naar Australie terwijl de overige verdeeld waren over Canada en Nieuw-Brunswijk.

— Omer Pacha heeft, volgens eene particuliere correspondentie uit Konstantinopel, voorkomende in den *Siècle*, den kolonel Simmons, Britsch commissaris bij zijn leger, naar Konstantinopel gezonden, ten einde zijne verantwoording over te brengen wegens het niet ter hulpe snellen van Kars, toen die vesting bedreigd werd. Eer de kolonel echter aldaar aankwam, was Halim Pacha reeds te Konstantinopel teruggekeerd, die, zooals men weet, door het Turksche ministerie naar Trebizonde was gezonden, om een onderzoek naar de werkeloosheid van Omer Pacha in te stellen. De verantwoording zal Omer Pacha te moeijelijker vallen, omdat thans de Turksche regering gemakkelijk aanzienlijke troepen te Erzerum concentreert.

Ondertusschen verklaart kolonel Simmons dat Omer Pacha, toen deze zich op weg naar Kutaïs begaf, reeds zoo goed als zeker wist, dat Kars moest vallen, zoodat hij elk oogenblik de tijding daarvan te gemoet zag. De kolonel zal zich zelfs naar Londen begeven, ten einde Omer Pacha ook bij de Engelsche regering te verdedigen.

Bij de beschuldiging tegen Omer Pacha, van niet gehandeld te hebben overeenkomstig het plan, dat ten zijnen aanzien in een krijgsraad te Konstantinopel vastgesteld was, bedreigt hem nu ook nog eene andere. Men wil namelijk terugkomen op zijn veldtogt aan den Donau, als wanneer hij over alle hulpmiddelen des Turkschen rijks beschikt had, zonder eenige rekenschap afgelegd te hebben van de gelden, die hem toevertrouwd waren.

Hoe het zij, deze veldheer schijnt stellig door het Turksche kabinet opgeofferd te zullen worden. Het is evenwel niet onwaarschijnlijk dat zich daarin nog stemmen ten zijnen gunste hebben doen hooren; want er is sterk sprake van eene ministerieele wijziging. De sultan zelf moet veel pogingen in het werk gesteld hebben, om eene verzoening te bewerken, tusschen Mehemet Ali Pacha en Reschid Pacha.

Turkije.

OVERZIGT DER GESCHIEDENIS VAN TURKIJE.

(Ontleend aan het Werk: DE OORLOG *tusschen Rusland, Turkije en de Westersche mogendheden, in het midden der 19de eeuw.*)

(Vervolg van ons vorig No.)

De hervorming van Mahmoud II.

Wat Peter de Groote voor Rusland had gedaan, trachtte Mahmoud tot stand te brengen. Gedurende zijne geheele regering was het zijn streven de beschaving van het westelijk Europa te verspreiden onder zijne ruwe en bijgeloovige Muzelmannen. Zijne taak echter was moeijelijker dan die van den czaar, daar hij te strijden had met een godsdienstig fanatisme dat zijne onderdanen afkeerig maakte van alles wat van de Christenvolken afkomstig was. Er zijn schrijvers die beweeren, dat hij de voorgestelde hervormingen meer trapswijze had moeten invoeren, en die hem verwijten, dat hij met ze gewelddadig voort te zetten, zich de toevlugt moest nemen tot bloedige maatregelen. Zeker is het, dat zijne regering welligt het bloedigste is geweest, uit geheel de geschiedenis; maar noodelooze wreedheid kan toch niet aan Mahmoud ten laste worden gelegd. Er is een graad van fanatisme en zedelijke verlaging waarop alle maatregelen van overtuiging afsluiten, en die alleen door geweldige middelen kan worden bestreden. De gevolgen hebben daarenboven de regtvaardigheid en wijsheid der genomen maatregelen bewezen, en zijn opvolger heeft in de zedelijke en verstandelijke ontwikkeling van zijn volk in de inwendige rust van zijn rijk, in zijn ongestoord genot de vruchten mogen plukken van hetgeen Mahmoud, zij het dan ook soms met geweld, heeft tot stand gebragt.

Eene van de eerste verbeteringen door hem in het leven geroepen, is de herschepping van zijne woeste en ongedisciplineerde krijgsbenden in een geregeld leger; daarmede hangt naauw zamen de verandering, welke hij in de kleeding zijner troepen, heeft gebragt, door den tulband, de wijde kleederen en andere onderdeelen, van het kostuum der Muzelmannen te vervangen door eene andere die vrij wat doelmatiger was. Daarentegen trachtte hij ook in het burgerlijk leven de nieuwere beschaving toegang te verschaffen. Hij ging daartoe voor in het geven van feesten en concerten op de wijze der Franschen, hij voerde de paspoorten in, benevens de quarantaine-maatregelen. Ontmoetten deze veranderingen reeds levendige afkeuring en heftigen tegenstand nog grooter werd de verontwaardiging, toen de sultanes, prachtig gekleed en gezeten in rijtuigen in het publiek verschenen, en de plegtige inwijding van de brug tusschen Konstantinopel en Galata bijwoonden, toen de sultan zelfs korten tijd later eene Oostenrijksche stoomboot gebruikte om eenige nieuwe kazernen te Niecomedia te gaan bezichtigen. Meer nog dan door deze geringere vrijheden bevorderde hij de beschaving door het oprigten van een nieuwsblad, in de Turksche en Fransche talen gedrukt; door het zenden van een aantal kweekelingen naar Parijs en Londen, om daar hunne opvoeding te voltooijen; door met behulp van vier Duitsche geneesheeren eene school voor de geneeskunde te grondvesten. Tegen het einde zijner regering benoemde hij eene commissie om de maatregelen te beramen, waardoor handel, nijverheid en landbouw in Turkije konden worden aangemoedigd. Vervolgens voegde hij bij den Koran, van oudsher het eenige wetboek der Turken, eene nieuwe verzameling van wetten, meer in overeenstemming met de hedendaagsche gewoonten en instellingen. De domme minachting, waarmede de Christen-volken tot hiertoe waren bejegend, werd onder zijne regering gewijzigd; diplomatieke betrekkingen werden aangeknoopt met al de groote mogendheden van Europa, handelsverdragen met de meeste staten gesloten, terwijl eindelijk de verdraagzaamheid omtrent godsdienstige gevoelens door den sultan zooveel mogelijk werd aangekweekt. Toen hij in 1837 eene reis deed door de provinciën van zijn rijk, hield hij overal, na de troepen te hebben geïnspecteerd, eene audientie, toegankelijk voor al zijne onderdanen, van welken rang of welk geloof zij ook mogten zijn; liet daarna een firma afkondigen, waarbij hij te kennen gaf, dat het bevorderen van toenadering en verbroedering tusschen al zijne onderdanen, het einddoel was van zijn streven, en waarbij hij allen opriep om de openbare orde en de eensgezindheid, deze grondslagen van maatschappelijk en volksgeluk, te helpen handhaven.

Sultan Abdul-Medjid. — De Hatti-Sheriff van Gulhane.

De eerste regeringsdaad van den jongen sultan sloot zich der hervormingen van zijn vader waardig aan. Om hare waarde en hare vermoedelijke gevolgen naar eisch te kunnen beoordeelen, is het noodig een blik te slaan op den persoon en het karakter van den vorst, wiens rijk en heerschappij later zoo ernstig bedreigd werden. Abdul-Medjid was slechts zestien jaren oud toen hij den troon beklom. Zijn uiterlijk, schoon de jaren het eenigzins wijzigden, was toenmaals evenmin als later veelbeloovend. Zijn gelaat teekent weinig uitdrukking, veeleer schijnen zijne trekken eene zekere matheid te verraden; zijne houding heeft niets krachtigs en meestal is zij een weinig voorover gebogen. Van daar, dat de gevoelens omtrent zijn karakter — zijne goedheid en edelmoedigheid, welke door allen worden erkend, uitgenomen — zeer verdeeld zijn. Terwijl sommigen hem nevens eene vrij groote mate van schranderheid, een vasten, zelfstandigen, vorstelijken wil toekennen, meenen anderen, dat hij, schoon enkele keeren zich met heftigheid doende gelden, meestal gedeeltelijk den inval volgt,

dien anderen op hem hebben verkregen. Voor het laatste gevoelen zou welligt, nevens verschillende andere gronden, kunnen pleiten de omstandigheid, dat de tegenwoordige sultan veel meer dan zijn vader — die slechts éénе vrouw had, in het jaar 1853 eerst overleden — is overgegeven aan zinnelijke neigingen; de geneuchten van den harem hebben groote aantrekkelijkheid voor hem, waarvan ten bewijze kan strekken, dat hij thans twaalf kinderen in leven bezit, waarvan het oudste, de kroonprins Mehemed Murad, reeds den 22sten September 1840 werd geboren, toen dus de sultan eerst zeventien jaren telde.

Wanneer er van vreemden invloed bij den sultan sprake is, dan zeker moest die, voor het uitbreken van den oorlog, in de allereerste plaats worden toegeschreven aan Groot-Brittannie. De vijanden van dit rijk maakten er een bitter verwijt van zoowel tegen Turkije, als tegen de Britsche staatslieden. Wij wagen het niet te bepalen, in hoever dat verwijt gegrond was en de bedoelde invloed met belangzuchtige bedoelingen werd uitoefend; zooveel is zeker, dat het persoonlijk overwigt van den Engelschen gezant, lord Stratford de Redcliffe, op den vorst, door zijne landgenooten zelve onbeperkt werd genoemd, terwijl overigens het verschijnsel van Engelands invloed niet zoo geheel onnatuurlijk is, als men bedenkt, dat het lord Palmerston was, die, toen Turkije na de overwinning van Ibrahim Pacha bij Nezib en het verfoeijelijk verraad door zijn vlootvoogd gepleegd, in schier wanhopigen toestand verkeerde tegenover zijn vermetelen vazal, de Porte van den ondergang redde door zijne tusschenkomst en door den krachtigen bijstand van de Britsche vloot onder den commodore Napier bij St. Jean de Acre. Van de Turksche staatslieden werd voorts door de tegenpartij Redschid-Pacha aangewezen, als het meest werkzaam voor de Engelsche belangen, ja men ging zelf zóó ver hem republikeinsche gevoelens toe te schrijven. Door partijzucht verblind, miskende men de dienst door dien staatsman aan de beschaving en de Christenheid bewezen, toen hij den jongen sultan aanspoorde en bewoog tot de handeling, welke wij straks bedoelden, en thans nader willen doen kennen.

Op den 3den November 1839 was er in de tuinen van het keizerlijk paleis van Gulhané eene ontelbare menigte bijeengestroomd. Al de groot-dignitarissen van den staat, al de gezanten van vreemde mogendheden, een aantal vreemdelingen eindelijk, meest van hoogen rang en stand, onder anderen ook de Fransche prins de Joinville, waren uitgenoodigd ter bijwoning eener indrukwekkende plegtigheid. De *hatti-sheriff*, eene soort van constitutie door den sultan aan zijn volk te geven, zou door den eersten minister Redschid-Pacha worden voorgelezen. De inhoud van dit staatstuk is sedert algemeen bekend geworden. Het begon met de bekentenis dat het Ottomanische rijk in de laatste honderdvijftig jaren steeds was gedaald in aanzien en eere, en dat deze noodlottige omstandigheid was ontsproten uit gebrek aan gehoorzaamheid aan de heilige wetten van den Koran. Het gaf vervolgens te kennen, dat de sultan vertrouwde op de goede gezindheid van zijn volk om de thans voor te stellen maatregelen te ondersteunen en te helpen uitvoeren en zoo de gezonkene nationale grootheid te herstellen. Die maatregelen zouden in het algemeen drieledig van aard zijn. Vooreerst zou daardoor de veiligheid van leven, eer en eigendom van de onderdanen der Porte worden gehandhaafd, ten tweede een geregeld systeem in het leven worden geroepen met betrekking tot de heffing en inning der belastingen; eindelijk de ligting der troepen en de duur van hunnen diensttijd worden vastgesteld.

Zoo zouden dan de willekeur en de knevelarijen, aan het tot heden gevolgde stelsel van verpachting der belastingen verbonden, opgehouden; een *tanzimat* (reglement) zou eerlang worden afgekondigd, bepalingen behelzende omtrent de militaire dienst ter zee en te land; in 't eind, een wetboek van strafregt, de openbare regtspraak, de nationale opvoeding zouden tot stand gebragt en door doeltreffende bepalingen worden geregeld. Dit alles zou geldend zijn voor al de onderdanen van den sultan, welke godsdienst zij ook beleden. Deze plegtige verklaring werd door Abdul-Medjid in de tegenwoordigheid van de rijksgrooten en de Ulemaas bij eede bevestigd en een afschrift van de *hatti-sheriff* aan de vreemde gezanten toegezonden.

Zij, die de vernietiging van het Turksche rijk aanbevelen, de handelingen der Westersche mogendheden berispen en Ruslands eischen beschouwen als regtvaardig en gegrond, als heilzaam in de gevolgen, verklaren de genoemde maatregelen van den sultan, onnatuurlijk van oorsprong—als ingegeven door vreemden invloed, onhoudbaar van aard—als strijdig met het geloof des Muzelmans en de wetten van den Koran; onvatbaar voor toepassing — als telkens afstuitende op den onwil van pachaas en andere ondergeschikte ambtenaren, die het gezag van den sultan, door zijne eigene ministers miskend ziende, den vorstelijken wil slechts zelden gehoorzamen; ten spot eindelijk van de werkelijkheid— als in lijnrechte tegenspraak met de ondervinding van de laatste jaren.

Wij zullen hier niet stilstaan bij het overdrevene en onverdiende van deze beschuldigingen, te meer daar wij bij het oversigt van den toestand van Turkije voor het uitbarsten van den krijg, als van zelve zullen komen tot de beoordeeling van hare regtvaardigheid, en haar verder zullen zien samenhangen met de oorzaken der gevolgde verwikkelingen.

Als een van de gewigtigste feiten uit de regering van Abdul-Medjid, hetwelk de beschuldiging van volgzaamheid aan Engelschen invloed juist met zoo veel bitterheid heeft doen herhalen, en naar ons inzien niet weinig heeft toegebragt tot den wrevel, waarmede Rusland reeds bij den aanvang in 1853 van de met Turkije gevoerde onderhandelingen jegens de Porte bleek te zijn bezield, vermelden wij ten slotte de bescherming door haar in 1850 verleend aan de Hongaarsche vlugtelingen. Verscheidene dagen voor dat de Britsche regering den sultan hare goedkeurende ondersteuning beloofde, en thans zeker geheel uit eigene beweging en tegen den raad van zijn Divan, had Abdul-Medjid reeds besloten noch Kossuth noch een der andere Hongaren uit te leveren. Ja ondanks de bedenkingen van lord Statford zelven en van de andere gezanten die hem voorhielden dat hij zijn troon op het spel zette, bleef hij weigeren gehoor te geven aan de eischen van Rusland en Oostenrijk. Hij beriep zich om zijn edelmoedig gedrag te regtvaardigen op de voorschriften van den Koran, welke hem gastvrijheid en bescherming voor ongelukkigen bevolen, en de eenige voorzigtigheids-maatregel waartoe hij zich liet bewegen was, dat hij de vlugtelingen door Zia-Pacha hunne wapenen deed afvragen, echter niet zonder hun daarvoor de volle waarde te doen uitbetalen. Deze edele standvastige houding van den sultan moest zelfs hun eerbied afdwingen, wier gemoed door eene eenzijdige beschouwing van het regt der volken, door een onbeperkten afkeer van de woorden vrijheid en nationaliteit, verbitterd is tegen de slachtoffers van een schoonen doch gevaarlijken droom! (*Vervolg hierna.*)

Nieuwe soort Stijfsel.

Men leest in de Belgische *Schelde:* » Het vraagstuk van het Stijfsel maken zonder graan of meelsoorten is door een inwoner van Moerbeke-Waes met goed gevolg opgelost. Ook zijn de monsters reeds met een uitvoerig verslag in het ministerie van binnenlandsche zaken berustende. Niets is eenvoudiger en goedkooper dan deze stijfsel. Men heeft er de proef van genomen, om linnen te stijven en het beplakken van eene kamer met papier op witte kalk. De uitslag heeft de overtuiging gegeven van de deugdelijkheid der uitvinding. Om deze stijfsel te bekomen neemt men een handvol drooge Atlantische kruiden, welke men spoelt in koud water. Men legt ze in eenen pot, giet er kokend water op en laat het eene minuut kooken onder het roeren en stampen der kruiden. Dan giet men het op eenen doek en wringt het door den doek. Zoo verkrijgt men een stijfsel, klaar en doorschijnend. Men kookt het overblijfsel van de kruiden voor de tweede maal en men bekomt nogmaals stijfsel, doch niet zoo klaar als de eerste maal, dit volgens de hoeveelheid water, welke men gebruikt op de hoeveelheid kruiden.

Wanneer men stijfsel maakt om linnen te stijven, dat er geheel doorgehaald en gewrongen wordt zoowals, bijvoorbeeld hemden, gordijnen en beddelakens, kost een liter stijfsel slechts 2 centimes.

Wanneer men de stijfsel zwaarder en dikker maakt, bijvoorbeeld, om overhemden te stijven, kost het van 3 tot 4 centimes de liter, zoodat het nog niet de helft bedraagt van de gewone stijfsel.

De strijksters, welke er de proef van genomen hebben, zijn het eens, om de voorkeur aan dit afkooksel van kruiden te geven, aangezien het minder onderhevig is aan plekken en daarbij glansiger.

De goedkoope prijs der kruiden duidt genoeg aan, dat de hoeveelheid groot moet zijn in de streken waar ze groeijen, en dat de invloed op groote schaal kan plaats hebben.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Texel, kapt. H. J. Hubert, adres bij Gisius en Co. Sluit HEDEN.

Goede Verwachting, kapt. A. R. de Lang, adres bij Gisius & Co. — Sluit 25 dezer.

Jan Visser, kapt. Driest, adres bij M. M. Curiel.

Noord Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij F. P. Bouguenon.

Willem en Carel, kapt. N. D. Steenveld, adres bij H. Degenhardt.

Plata, kapt. J. H. Henning, adres bij F. P. Bouguenon.

Anna Elisabeth, kapt. Teensma, adres bij J. G. Fonseca Fs.

ADVERTENTIEN.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, VRIJDAG e. k. 's avonds te *half zeven* ure.

(3926) De ondergeteekende voornemens zijnde deze Kolonie binnen kort te verlaten, heeft, krachtens de hem daartoe verleende magt, in zijne plaats als Waarnemer der belangen van de *Zending der Evangelische* of *Moravische Broeder Gemeente* binnen deze kolonie en in het bijzonder als Hoofd der daaraan behoorende firma **C. KERSTEN & Co.** benoemd en aangesteld den Heer HERMANN CLEMENS.

Paramaribo, den 20 *Maart* 1856.
H. W. PFENNINGER.

(3584) Bij acte op den 15 Februarij 1856 te *Londen* verleden, de firma van **H. LYON & Co.**, gedreven door den Heer HART LYON en de ondergeteekende, ontbonden, en door hem voor het geheel overgenomen zijnde, zal hij dezelfde affaire onder den bestaanden naam van

H. LYON & Co.,

alleen voortzetten.

Paramaribo, den 17 Maart 1856.
S. MENDES LYON.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**